

RAMONA RĂDUȚ-TACIU (COORD.)
MUȘATA-DACIA BOCOȘ | CORNELIA STAN
LAVINIA NIȚULESCU

DICȚIONAR
DE PEDAGOGIA JOCULUI

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2021

LISTA AUTORILOR

Coordonator și autor

Ramona RĂDUȚ-TACIU – conf. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj

Autori

Mușata-Dacia BOCOȘ – prof. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Cornelia STAN – conf. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Lavinia NIȚULESCU – conf. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Colaboratori (în ordine alfabetică)

Ciprian BACIU – lect. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Ovidiu BĂDESCU – profesor de matematică, gradul didactic I, dr., Colegiul Național „Traian Lalescu” Reșița, județul Caraș-Severin.

Andrade-Ionuț BICHESCU – conf. univ. dr., Departamentul de Jocuri Sportive, Facultatea de Educație Fizică și Sport, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Victor BOCOȘ-BINȚINȚAN – conf. univ. dr., Departamentul de Analiza și Ingineria Mediului, Facultatea de Știința și Ingineria Mediului, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Delia BRISC – profesor pentru învățământ primar, gradul didactic I, Colegiul Național „Traian Lalescu” Reșița, județul Caraș-Severin.

Adela-Simina CÂMPAN – profesor pentru învățământul preșcolar, gradul didactic I, dr., Grădinița cu Program Prelungit „Parfum de tei” din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Olga CHIȘ – lect. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Dorina CHIȘ-TOIA – conf. univ. dr., Departamentul de Didactica Științelor Socio-Umane, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Corina COLAREZA – dr. cadru didactic asociat, Departamentul de Specialitate cu Profil Psihopedagogic, Științele Comunicării și Relații Internaționale, Universitatea “Titu Maiorescu” din București.

Alina CONSTANTIN – lect. univ. dr., Departamentul de Asistență Socială, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Claudia Alina CRIȘAN – lect. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Oana FLOREA – profesor de limba și literatura română, gradul didactic I, Liceul Tehnologic „Constantin Lucaci” Bocșa, județul Caraș-Severin.

CORINA GUȚĂ – profesor pentru învățământ preșcolar, gradul didactic I, Grădinița cu Program Prelungit „Floarea-Soarelui” Reșița, județul Caraș-Severin.

Ana-Maria ISPAS – drd. Psihologie, cadru didactic asociat, Departamentul de Psihologie, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Cristina ISPAS – lect. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Diana-Crina MARIN – profesor pentru învățământul primar, definitivat, dr., Liceul Teoretic „Pavel Dan” din Câmpia Turzii, județul Cluj.

Gianina PRODAN – conf. univ. dr., Departamentul de Științe ale Educației, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Andreea-Paula RĂDUȚ-TACIU – absolventă a Facultății de Litere, specializarea Coreeană – Japoneză și a masteratului Comunicare și leadership în organizații internaționale, Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, județul Cluj.

Ilie RĂDUȚ-TACIU – preot paroh, Parohia Ortodoxă Română „Sfântul Lazăr”, Cluj-Napoca, județul Cluj.

Mihai ROHOZNEANU – lect. univ. dr., Departamentul de Jocuri Sportive, Facultatea de Educație Fizică și Sport, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Centrul Universitar UBB din Reșița, județul Caraș-Severin.

Valentina-Lucia SOUCA – profesor pentru învățământ preșcolar, gradul didactic I, dr., Grădinița cu Program Prelungit „Căsuța cu Povești” Zalău, județul Sălaj.

Adriana ȘERPE – profesor pentru învățământ primar, gradul didactic I, Colegiul Național „Traian Lalescu” Reșița, județul Caraș-Severin.

Letiția TRIF – conf. univ. dr., Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Facultatea de Drept și Științe Sociale, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, județul Alba.

Dorin-Gheorghe TRIFF – dr. în științe medicale, medic primar medicina muncii, Spitalul Județean de Urgență „Dr. Constantin Oprea” Baia Mare și cadru didactic asociat, lect. univ. dr., Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, județul Maramureș.

Zorica-Aurica TRIFF – lect. univ. dr., Departamentul de Specialitate cu Profil Psihopedagogic, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, județul Maramureș.

CUPRINS

Lista autorilor	5
Prefață	11
A.....	13
<i>Bibliografie (pentru litera A)</i>	<i>45</i>
B	49
<i>Bibliografie (pentru litera B).....</i>	<i>50</i>
C	51
<i>Bibliografie (pentru litera C).....</i>	<i>68</i>
D.....	71
<i>Bibliografie (pentru litera D)</i>	<i>84</i>
E.....	87
<i>Bibliografie (pentru litera E).....</i>	<i>120</i>
F.....	123
<i>Bibliografie (pentru litera F)</i>	<i>136</i>
G.....	137
<i>Bibliografie (pentru litera G)</i>	<i>144</i>
H.....	145
<i>Bibliografie (pentru litera H)</i>	<i>149</i>
I	151
<i>Bibliografie (pentru litera I).....</i>	<i>160</i>
Î	161
<i>Bibliografie (pentru litera Î).....</i>	<i>171</i>
J	173
<i>Bibliografie (pentru litera J).....</i>	<i>262</i>
K.....	267
<i>Bibliografie (pentru litera K)</i>	<i>270</i>
L	271
<i>Bibliografie (pentru litera L)</i>	<i>280</i>
M.....	283
<i>Bibliografie (pentru litera M)</i>	<i>304</i>
N.....	305
<i>Bibliografie (pentru litera N).....</i>	<i>311</i>
O.....	313
<i>Bibliografie (pentru litera O).....</i>	<i>313</i>

P.....	315	U.....	403
<i>Bibliografie (pentru litera P).....</i>	<i>344</i>	<i>Bibliografie (pentru litera U).....</i>	<i>404</i>
Q.....	347	V.....	405
<i>Bibliografie (pentru litera Q).....</i>	<i>347</i>	<i>Bibliografie (pentru litera V).....</i>	<i>407</i>
R.....	349	W.....	409
<i>Bibliografie (pentru litera R).....</i>	<i>357</i>	<i>Bibliografie (pentru litera W).....</i>	<i>409</i>
S.....	359	X.....	411
<i>Bibliografie (pentru litera S).....</i>	<i>383</i>	<i>Bibliografie (pentru litera X).....</i>	<i>411</i>
Ș.....	385	Y.....	413
<i>Bibliografie (pentru litera Ș).....</i>	<i>386</i>	<i>Bibliografie (pentru litera Y).....</i>	<i>414</i>
T.....	387	Z.....	415
<i>Bibliografie (pentru litera T).....</i>	<i>398</i>	<i>Bibliografie (pentru litera Z).....</i>	<i>420</i>
Ț.....	401		
<i>Bibliografie (pentru litera Ț).....</i>	<i>401</i>		
Aplicații.....	423		

PREFAȚĂ

Formă de activitate accesibilă și atractivă la orice vârstă, jocul reprezintă o activitate umană fundamentală, alături de muncă, învățare și creație. El presupune desfășurare de activități ludice, în cadrul cărora este facilitată exersarea capacităților și competențelor cognitive, afective, voliționale, atitudinale și sociale.

Jocul există de la începuturile omenirii, el fiind practicat de persoanele de toate vârstele, din toate colțurile lumii, din toate culturile, în modalități individuale sau colective, cu scopuri multiple (socializare, intercunoaștere, sensibilizare, cunoaștere, înțelegere, aplicare, evaluare, dezvoltare personală, relaxare, odihnă etc.). Prin joc, persoana se poate afirma, atât în proprii ochi, cât și în ochii altora, probându-și spontaneitatea, perspicacitatea, capacitatea de reacție intelectuală, verbală sau motrică, imaginația, creativitatea, spiritul estetic, spiritul ludic, inteligența, competențele, perseverența, reziliența.

În situațiile în care jocul este valorificat în contexte didactice și educaționale, în scopuri instructiv-educative, în vederea formării educabililor, el devine formă fundamentală de activitate didactică, mijloc de realizare a educației. Astfel, el permite realizarea de obiective corespunzătoare educației intelectuale, morale, estetice, fizice, tehnologice etc., într-o atmosferă destinsă, relaxantă, constructivă, pozitivă, stimulativă, tonifiantă, caracterizată de bună dispoziție și de bucurie.

Data fiind relevanța formativă a jocului, în general și a jocului didactic, în special, valorificate la diverse vârste, în timp, specialiștii din diferite domenii științifice au manifestat un interes crescând pentru studierea, în manieră monodisciplinară, dar și interdisciplinară a acestor forme de activitate. Primul pas în aceste demersuri, în realizarea de analize științifice și în construirea teoriilor despre joc, îl constituie definirea conceptelor și sintagmelor relevante în activitățile ludice. Astfel s-a născut ideea „Dicționarului de pedagogia jocului”, care își propune să le ofere cititorilor definiții pedagogice valorificându-se abordări sistemice, viziuni integratoare și utilizându-se un limbaj de specialitate actual, modern.

Conceptul într-o manieră pragmatică productivă, dicționarul oferă explicitări ale semnificațiilor educaționale, realizate din perspective științifice multiple, operante în analizele, sintezele, cercetările teoretico-fundamentale și practic-aplicative din domeniul pedagogiei jocului, respectiv în teoria și practica jocului și a jocului didactic. Astfel, în funcție de conceptul definit sau de sintagma definită, s-au evidențiat implicațiile: pedagogice, psihologice, curriculare, didactice, manageriale, sociologice, filozofice, ergonomice, legislative, informatice, economice, etice, axiologice, specifice teoriei comunicării.

În complementaritate, pentru sprijinirea cititorului, autorii au oferit analize și interpretări moderne, citate referitoare la conceptele analizate și exemple originale, în care s-au utilizat conceptele și sintagmele în enunțuri care se circumscriu științelor educației. Dincolo de forța lor explicativă și ilustrativă, aceste suporturi sprijină cititorul în exersarea și dezvoltarea limbajului de specialitate – psihopedagogic, curricular, didactic și managerial, îndeosebi prin definirea conceptelor pedagogice, prin realizarea de conexiuni logice între ele, prin realizarea de transferuri conceptuale și metodologic-acționale.

Realizarea de conexiuni ideatice logice este sprijinită explicit, prin:

- evidențierea extensiunii termenilor analizați;
- (inter)relaționările explicite (trimiterile care se fac la alți termeni pedagogici aflați în legătură cu termenul analizat) și implicite (informațiile explicative oferite) realizate.

Utilitatea dicționarului este întregită prin conceperea unui set de aplicații generale cu valențe formative și informative, care pot fi realizate individual sau în grup, pentru concepte și sintagme, la alegerea cititorilor.

Contribuțiile autoarelor sunt articulate logic, constructiv și funcțional într-o lucrare care oferă mai mult decât un referențial teoretic și practic al activităților ludice realizabile de către practicienii din educație, la diferite grupe de vârstă. Practic, prin densitatea ideatică și prin bogăția considerațiilor și ilustrărilor curriculare, didactice și metodice, lucrarea se constituie într-o resursă bibliografică ce poate fi valorificată, cu succes, de către practicieni din educație, formatori în activitățile cu adulții, studenți și de către alte categorii de persoane. Autoarele speră că pun la dispoziția tuturor un suport bibliografic, care să fie receptat activ și critic-constructiv de publicul cărui i se adresează și care să fie în măsură să susțină reflecția asupra problematicii jocului și a jocului didactic.

Prof. univ. dr. Mușata-Dacia Bocoș